

Farget scanning elektronmikroskopisk bilde av *Eubacterium yurii*, se side 694. Foto: Science Photo Library. Design: Mike Mills.

Redaktør:
Gudrun Sangnes

Journalist:
Ellen Beate Dyvi

Redaksjonssekretær:
Kristin Aksnes

Redaksjonskomité:
Jon E. Dahl
Tor E. Torbjørnsen
Anne Berit Utkilen

ABONNEMENT
Abonnementspris for ikke medlemmer
og andre abonnenter kr 1300,-
Bestilles i NTFs sekretariat.

ANNONSER
Henv. markeds konsulent Eirik Andreassen,
NTFs sekretariat

TELEFON OG ADRESSE
Frederik Stangs gate 20,
postboks 3063 Elisenberg, 0207 Oslo
Tlf. 22 54 74 00, faks 22 55 11 09
E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
<http://www.tannlegetidende.no>

UTGIVER
Den norske tannlegeforening,
www.tannlegeforeningen.no
E-post: tannlegeforeningen@tannlegeforeningen.no

ISSN 0029-2303
Opplag: 5 450
15 nummer per år
Parallellpublisering og trykk: PDC Tangen
Grafisk design: Mike Mills

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

LEDER

Tenner på tur?

Menn til å «fikse» tennene i utlandet. En klinikk i Budapest mottar i gjennomsnitt hundre norske pasienter og oppgir å ta inn over to millioner på disse pasientene i måneden, kunne Aftenposten nylig melde i et større oppslag om den såkalte tannturismen.

Tannturisme er ikke et nytt fenomen. Behandlingen, som stort sett dreier seg om kroner, broer og implantater, ligger langt under norske priser, og det har i flere år vært arrangert tannbehandlingsreiser til lavkostland som Tyrkia, Spania, Polen, Estland og Ungarn. De siste årene har det også vært mulig å få behandling ved lavprisklinikker drevet av polske tannleger i Sverige. Omfanget av nordmenns kjøp av tannhelsetjenester er ikke kjent, men det synes å være økende. Ifølge en rapport fra Sosial- og helsedirektoratet om helsetjenester i EU, antok man at det i 2006 ville bli utbetalt rundt 1 250 000 trygdekroner til tannbehandling i utlandet. Dette dreier seg om ikke-planlagt behandling, og utgjør bare en liten del av folketrygdens stønad til tannbehandling, som nå beløper seg til borti mot én milliard. Foreløpig er det ikke anledning til å ta med sine trygderettigheter utenlands, men EU-domstolen har slått fast at pasienter har rett til å få dekket sine utgifter i et EØS-land der det offentlige ville ha dekket tilsvarende behandling i Norge. Når dette kan komme inn i det norske regelverket, er avhengig av når og hvordan EU-kommisjonen implementerer dommen, men det ligger nok et stykke frem i tid, mener statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet, Rigmor Aasrud, ifølge Aftenposten.

Hvem er det så som reiser til utlandet for behandling? Det har vi heller ingen sikre opplysninger om. Skal man dømme etter historiene i mediene, dreier det seg ofte om pasienter som bor i distrikter med dårlig tannlegedekning, som har tannlegeskrekk og/eller som har behov for så omfattende behandling at det vil kreve beløp i hundretusenkronersklassen. Mange har fått prisoverslag av en norsk tannlege og har verken økonomisk evne eller vilje til å betale fra 50 000 og helt

opp til 300 000 kroner for en rehabilitering. Av noen historier går det frem at tilsvarende behandling i Norge ville vært refusjonsberettiget. Regneeksempler viser da fort at samme behandling her i landet, sammen med fradrag på skattbar inntekt, så absolutt kunne vært sammenlignbar med kostnadene i utlandet. Bedre opplysning til pasientene om deres rettigheter, og arbeid for bedre refusjonen til grupper som trenger det, ville derfor være gunstigere enn å opprette «en midlertidig pasientbru til utvalgte utenlandske tannklinikker der refusjonsberettigede pasienter får behandling på statens regning», slik leder for Stortingets arbeids- og sosialkomité, SV-representanten Karin Andersen, har foreslått.

Når dette er sagt, må norske tannleger i et markedsstyrt system selvsagt være forberedt på konkurranse, også med utenlandske tannleger. For pasienten kan en utenlandsreise, lagt opp som en ferietur med effektiv behandling og full service på alle plan, være et fristende alternativ. Vel å merke dersom behandlingen foretas av autoriserte tannleger. Klager på mislykket behandling og oppfølging av kompliserte arbeider kan imidlertid bli et problem. En avdeling under Forbrukerrådet, Forbruker Europa, kan veilede klageren til rett adresse, men alle klager må rettes til klageinstanser i det landet der behandlingen er foretatt.

Norske tannlegers største fordel i konkurransen med tannturismen er nærheten til pasienten. Flere grupper har nå krav på trygdefusjon, og fra 1. september er systemet også forenklet med blant annet bortfall av forhåndsgodkjenning under folketrykdlovens § 5-6 (se side 678). Kjenner pasientene til alle sine trygderettigheter? I en stadig mindre verden blir service og kvalitet på informasjon, behandling og oppfølging enda viktigere enn før for å beholde dagens og morgendagens pasienter.

Gudrun Sangnes